

В статті 1 Закону України «Про національні меншини» чітко визначено, що Україна гарантує громадянам республіки незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення.

Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах.

При забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить з того, що вони є невід'ємною частиною загальноновизнаних прав людини.

Законом також визначено, що держава гарантує всім національним меншинам права на національно-культурну автономію: користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій, використання національної символіки, відзначення національних свят, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення національних культурних і навчальних закладів та будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству.

Список використаних джерел:

1. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В.Л. Федоренка. – 4-е вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В.М. Шаповала. – К.: 2012. – 727 с.
2. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 554 с.

ЩОДО МІЖНАРОДНОГО ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Свиридюк Н.П., к.ю.н., доцент, докторант Національної академії внутрішніх справ

Сучасні інтеграційні та глобалізаційні тенденції розвитку світового співтовариства мають дещо суперечливий характер, у зв'язку з чим багато хто з науковців та практичних фахівців у сфері міжнародних відносин наголошують на існуванні ряду негативних наслідків глобалізації, на визнанні цілеспрямованого впливу зовнішніх факторів, що несуть загрозу економічній та національній незалежності держав. У світлі актуалізації проблем вітчизняної економічної системи спостерігається також посилення уваги науковців до питань стабілізації цього сектору в умовах розвитку міжнародної економіки.

Результатом системного аналізу становлення стабілізаційної політики в Україні та впливу світових глобалізаційних процесів на українське макроекономічне середовище стало дисертаційне дослідження Юрчишина В.В., в якому визначаються напрями та механізми державного управління, що спрямовані на утвердження стабілізаційних процесів та формування політики розвитку. У свою чергу, аналіз стану та динаміки розвитку макроекономічного середовища в Україні допоміг визначити якісні та структурні зміни, що здатні позитивно сприяти економічному розвитку. Автор також окреслив та обґрунтував пріоритетні напрями державної політики, які, на його думку, сприятимуть удосконаленню механізмів сприяння економічного розвитку України [1].

Водночас Онищенко В.О. та Романова Т.В. приділили увагу особливостям формування ефективної регіональної економічної політики в сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів [2], які узгоджуються із загальноновизнаною в нашій країні ідеєю децентралізації влади та посилення її на місцях.

При цьому, неоднозначне тлумачення ролі інновацій у формуванні конкурентних переваг національної економіки здійснено у роботі Федірко О.А., який розробив методологію дослідження конкурентних переваг національних економік в умовах глобалізації [3].

Проблематика державного регулювання процесів інтеграції України в європейську економічну систему стала предметом наукових пошуків й інших авторів [4], які охарактеризували методичні та практичні аспекти регулювання процесів інтеграції України до європейської економічної системи, розкрили стратегічне значення національної економічної політики, розробили відповідні концептуальні засади подальшої європейської інтеграції в економічну систему ЄС, наголошено на виключній ролі державного регулювання у забезпеченні інтеграційних процесів.

Такий підхід щодо ролі держави у реалізації інтеграційної стратегії є вірним та обґрунтованим, з огляду на те, що силами громадянського суспільства, зусиллями його окремих представників такі перспективні завдання навряд чи можуть бути вирішені, а отже пріоритет у цих питаннях маємо надати інституціям держави.

Інша група робіт, підготовлених в контексті міжнародних відносин, торкаються аналізу глобальних проблем світового співтовариства та цілей тисячоліття. Їх автори аналізують історію виникнення глобальних проблем, наукові позиції вчених щодо розуміння їх сутності, інтерпретують відповідні дані організацій, які займаються дослідженням глобальних проблем людства (Римський клуб, ООН, Світовий банк реконструкції та розвитку, Світовий економічний форум), на підставі чого пропонують нову класифікацію глобальних проблем людства. [5] Відповідно до даної класифікації, проблеми розподіляються за основними сферами життя суспільства, зокрема: економічною (прискорення науково-технічного прогресу, зміна міжнародного розподілу праці, зріст фінансової нестабільності тощо), екологічною (зменшення лісових масивів та площі плодородних земель, утилізація відходів тощо), соціальною (перенаселення, старіння нації, зростання нерівності між багатими і бідними країнами тощо), геополітичною (зміна моделі світового устрою, міжнародний тероризм та ін.), культурно-духовною (стандартизація цінностей за західним зразком, ріст організованої злочинності та ін.).

Виокремлюється робота Стрижиченка К.А., який зацентрував увагу на проблемах формування нової економічної парадигми в умовах глобальної фінансової кризи та систематизував основні принципи, покладені в її основу, зокрема: принцип виміру та гарантування економічного прогресу, принцип демократизації економіки, принцип перегляду поняття глобалізації, орієнтації на місцевих інвесторів, принцип обмеження прав корпорацій та ін. [6]. Автором було здійснено аналіз основних наслідків фінансової кризи та недоліків глобалізації сучасної світової економіки, на підставі чого обґрунтовано необхідність переходу до нової економічної парадигми.

Подібні роботи є вагомим внеском у систему знань про фактори зовнішньої дії на реалізацію економічної політики держави, проте їх загальним недоліком є те, що вони можуть бути використані як приклад конкретно-історичного етапу, що охоплює лише незначний період життя країни, яка знаходиться у тривалому кризовому становищі.

Поряд з цим, колективом авторів проведено спільне дослідження можливостей і загроз від членства України в СОТ у сфері зовнішньої торгівлі [7], у результаті чого виявилось можливим зробити висновок про необхідність формування та реалізації такої стратегічної економічної політики держави, яка була б спрямована на розвиток зовнішньої торгівлі з країнами ЄС та Митного Союзу. Крім того, запропоновано ряд загальних рекомендацій щодо підтримання та розвитку виробничого потенціалу України, зокрема, в авіабудівній сфері, а також наголошено на провідній ролі державного регулювання у сфері забезпечення національної економіки.

Як вбачається з наведеного вище, результатом сучасних інтеграційних та глобалізаційних тенденцій розвитку є поява як позитивних, так і негативних факторів, що впливають на функціонування національних економік країн світу. За таких умов, а також з огляду на особливості розвитку слабких та перехідних економік, особливого значення набувають питання захисту національних інтересів, зокрема, економічної незалежності та безпеки.

Список використаних джерел:

1. Юрчишин В. В. Стабілізаційна економічна політика в Україні в епоху глобалізації : дис. ... доктора наук з держ. упр. : 25.00.02 / Юрчишин Василь Володимирович. – К., 2003. – 342 с.
2. Онищенко В. О. Особливості формування ефективної регіональної економічної політики в сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів / В. О. Онищенко, Т. В. Романова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – Т. 1. – № 5. – С. 42–44.
3. Федірко О. А. Роль інновацій у формуванні конкурентних переваг національної економіки : дис. ... канд. екон. наук : 08.05.01 / Федірко Олександр Анатолійович. – К., 2005. – 200 с.
4. Сальник О. М. Державне регулювання процесів інтеграції України в європейську економічну систему : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.02.03 / О. М. Сальник. – К., 2005. – 20 с.
5. Кизим М. О. Аналіз глобальних проблем світового співтовариства та цілей тисячоліття / М. О. Кизим, П. В. Проноза, Н. В. Белікова // Проблеми економіки. – 2010. – № 4. – С. 3–8.
6. Стрижиченко К. А. Формування нової економічної парадигми в умовах глобальної фінансової кризи / К. А. Стрижиченко // Проблеми економіки. – 2013. – № 2. – С. 20–24.
7. Кизим М. О. Можливості і загрози від членства України в СОТ у зовнішній торгівлі продукцією високотехнологічних галузей в умовах співпраці з країнами ЄС і Митного союзу ЄврАзЕС / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко, В. Є. Хаустова, О. В. Козирєва, Д. М. Костенко, Ю. М. Моїсеєнко, І. Ю. Бунтов // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 6–25.